

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 9 lipca 1984 r.

w sprawie trybu udostępniania prasie informacji oraz organizacji i zadań rzeczników prasowych w urzędach organów administracji państwowej.

Na podstawie art. 11 ust. 4 ustawy z dnia 26 stycznia 1984 r. — Prawo prasowe (Dz. U. Nr 5, poz. 24) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Naczelne, centralne i terenowe organy administracji państwowej, zwane dalej „organami administracji”, przedsiębiorstwa państwowe i inne państwowe jednostki organizacyjne mają obowiązek informowania prasy o swojej działalności oraz udzielania niezbędnych wyjaśnień i pomocy w wykonywaniu jej funkcji i zadań.

2. Organy administracji oraz osoby występujące w ich imieniu są również obowiązane w swojej działalności informacyjnej wyjaśniać i uzasadniać politykę państwa i działalność Rządu.

3. Informacje udzielane prasie powinny być pełne, rzetelne i aktualne; nie mogą pomijać trudności i niedociągnięć oraz działań podejmowanych w celu ich usunięcia.

§ 2. 1. Udzielanie informacji następuje na życzenie dziennikarza lub redakcji.

2. Organy administracji państwowej, przedsiębiorstwa państwowe i inne państwowe jednostki organizacyjne udzielają informacji w zakresie swojej właściwości; jeżeli nie dysponują taką informacją w danym czasie, są obowiązane przekazać ją dziennikarzowi lub redakcji w uzgodnionym terminie.

3. Organy administracji, przedsiębiorstwa państwowe i inne państwowe jednostki organizacyjne powinny również z własnej inicjatywy nawiązywać i rozwijać kontakty z prasą i udostępniać jej informacje, które mogą interesować opinię publiczną.

4. Informacji — w zakresie swojej właściwości — udzielają:

- 1) ministrowie, wojewodowie, prezydenci miast, naczelnicy miast, naczelnicy dzielnic, naczelnicy miast i gmin, naczelnicy gmin, dyrektorzy przedsiębiorstw państwowych, kierownicy innych państwowych jednostek organizacyjnych — i ich zastępcy — osobiście albo za pośrednictwem upoważnionych osób, stosownie do zakresu ich obowiązków,
- 2) rzecznicy prasowi.

5. Osoba odmawiająca udzielenia informacji jest obowiązana na żądanie dziennikarza wyjaśnić powody odmowy udzielenia informacji.

6. Odmowa udzielenia informacji może nastąpić jedynie ze względu na ochronę tajemnicy państwowej i służbowej lub inną tajemnicę chronioną ustawą, która stosuje się do osób lub zdarzeń objętych informacją. Na żądanie redaktora naczelnego, złożone na piśmie lub ustnie, odmowę dorecza się zainteresowanej redakcji w formie pisemnej w terminie 3 dni wraz z uzasadnieniem.

7. Nie stanowi informacji udzielonej w imieniu organu administracji, przedsiębiorstwa państwowego lub innej państwowej jednostki organizacyjnej wypowiedź udzielona dziennikarzowi przez pracownika tego organu, przedsiębiorstwa lub innej państwowej jednostki organizacyjnej w imieniu własnym, zgodnie z zasadą wolności słowa i prawem do krytyki.

8. Nikt nie może być narażony na uszczerbek lub zarzut z powodu udzielenia prasie informacji, jeżeli działał w granicach prawem dozwolonych.

§ 3. 1. Informacje mogą być przekazywane w rozmowie bezpośredniej, na piśmie, w formie wywiadu lub wypowiedzi, na konferencji prasowej lub innych spotkaniach z przedstawicielami prasy.

2. Osoba udzielająca informacji ma prawo żądać od dziennikarza okazania ważnej legitymacji służbowej lub innego ważnego dokumentu stwierdzającego prawo zbierania przez niego informacji oraz zawierającego nazwę redakcji, którą reprezentuje.

3. Przekazanie dziennikarzowi informacji może nastąpić również telefonicznie lub za pomocą innych środków łączności, jeżeli nie zachodzi konieczność stwierdzenia tożsamości dziennikarza.

§ 4. Kierownicy jednostek organizacyjnych są obowiązani umożliwiać dziennikarzom nawiązywanie kontaktów z pracownikami oraz swobodne uzyskiwanie ich wypowiedzi i opinii, z zachowaniem przepisów o ochronie tajemnicy państwowej i służbowej oraz innej tajemnicy chronionej ustawą.

§ 5. Organy administracji, przedsiębiorstwa państwowe i inne państwowe jednostki organizacyjne mają obowiązek dochodzić, na zasadach i w trybie określonych w ustawie — Prawo prasowe, sprostowania w prasie wiadomości nieprawdziwej lub nieścisłej, a także opublikowania odpowiedzi na stwierdzenie zagrażające dobrom osobistym.

§ 6. 1. Organy administracji, przedsiębiorstwa państwowe i inne państwowe jednostki organizacyjne mają obowiązek przeciwdziałania jakimkolwiek próbom hamowania i utrudniania krytyki i interwencji prasowej oraz niewłaściwego reagowania na nie.

2. Organy administracji, przedsiębiorstwa państwowe i inne państwowe jednostki organizacyjne są obowiązane zachować obiektywny i rzeczowy stosunek do krytyki i interwencji prasowej, traktować je jako jedną z metod usuwania niedociągnięć i trudności oraz wykorzystywać w celu usprawnienia swojej działalności.

§ 7. 1. Organy administracji, przedsiębiorstwa państwowe oraz inne państwowe jednostki organizacyjne są obowiązane udzielać odpowiedzi na przekazaną im krytykę prasową bez zbędnej zwłoki, nie później jednak niż w ciągu miesiąca od dnia otrzymania odpowiedniej publikacji lub interwencji.

2. W odpowiedzi na krytykę i interwencję prasową należy odnieść się rzeczowo do wszystkich podniesionych zarzutów oraz poinformować o sposobie wykorzystania uwag i wniosków.

§ 8. W urzędach naczelnych i centralnych organów administracji oraz terenowych organów administracji państwowej stopnia wojewódzkiego działają rzecznicy prasowi tych organów.

§ 9. 1. Rzecznika Prasowego Rządu powołuje i odwołuje Prezes Rady Ministrów.

2. Rzecznik Prasowy Rządu podlega Prezesowi Rady Ministrów.

3. Szczegółową organizację działalności Rzecznika Prasowego Rządu określają odrębne przepisy.

§ 10. 1. Rzeczników prasowych ministrów i wojewodów, działających w urzędach tych organów, powołują właściwi ministrowie i wojewodowie; rzecznicy prasowi w zakresie działalności prasowo-informacyjnej podlegają bezpośrednio tym organom.

2. Ministrowie i wojewodowie zapewniają rzecznikom prasowym warunki do wykonywania ich zadań.

§ 11. 1. Rzecznik Prasowy Rządu w szczególności:

- 1) przedstawia i wyjaśnia stanowisko Rządu w sprawach polityki wewnętrznej i zagranicznej,
- 2) w granicach udzielonego mu upoważnienia interpretuje politykę Rządu, m. in. wydaje oświadczenia lub w inny sposób wypowiada się w imieniu Rządu,
- 3) informuje o programie, pracach Rządu i wynikach tej pracy,
- 4) komentuje wydarzenia krajowe i zagraniczne,
- 5) zawiadamia o oficjalnych rozmowach Prezesa Rady Ministrów i wiceprezesów Rady Ministrów z przedstawicielami innych państw oraz składa oświadczenia o przebiegu i wynikach tych rozmów,
- 6) określa ogólne kierunki działalności prasowo-informacyjnej rzeczników prasowych ministrów i wojewodów,
- 7) podejmuje działania na rzecz właściwego reagowania na publikacje prasowe przez organy administracji i podległe im jednostki organizacyjne, a zwłaszcza na postulaty oraz krytykę i interwencję prasową,
- 8) przekazuje, na zasadach i w trybie określonych w ustawie — Prawo prasowe, komunikaty urzędowe do opublikowania w prasie.

2. Rzecznik Prasowy Rządu:

- 1) informuje Prezesa Rady Ministrów i Rząd o opiniach i poglądach wyrażanych przez prasę, inicjatywach przez nią podejmowanych, kierunkach krytyki i interwencji prasowej oraz reagowaniu przez organy administracji na postulaty, a także na publikowaną krytykę i interwencję prasową,
- 2) udziela pomocy rzecznikom prasowym ministrów i wojewodów, organizuje okresowe narady w celu wymiany doświadczeń, ujednoczenia linii programowej oraz w celu przekazywania im opinii środowiska dziennikarskiego o ich pracy,
- 3) analizuje działalność prasowo-informacyjną organów administracji i przedstawia odpowiednie wnioski Prezesowi Rady Ministrów, właściwym ministrom i wojewodom.

3. Rzecznik Prasowy Rządu uwzględnia w swojej działalności opinie i wnioski Rady Prasowej.

4. Rzecznik Prasowy Rządu współpracuje z naczelnymi władzami Stowarzyszenia Dziennikarzy Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.

§ 12. Rzecznik prasowy ministra i wojewody opracowuje propozycje dotyczące treści, kierunków i form działalności prasowo-informacyjnej organu administracji oraz zapewnia ich realizację.

§ 13. 1. Zadaniem rzecznika prasowego ministra i wojewody jest w szczególności:

- 1) informowanie prasy o działalności, programach i wynikach pracy organu administracji oraz zapewnianie dziennikarzom dostępu do informacji, którymi dysponuje ten organ, a także podległe mu jednostki organizacyjne,
- 2) interpretowanie i komentowanie w granicach udzielonego mu upoważnienia polityki organu administracji, m. in. ogłaszanie oświadczeń,
- 3) przedstawianie sytuacji w dziedzinie, której dotyczy działalność organu administracji,
- 4) przedstawianie stanowiska organu administracji w ważnych sprawach należących do jego zakresu działania,
- 5) podejmowanie działań zmierzających do należytego wykorzystania publikacji prasowych w pracy organu administracji i podległych mu jednostek organizacyjnych oraz zapewnianie udzielania odpowiedzi na krytykę i interwencję prasową,
- 6) udzielanie jednostkom organizacyjnym podległym organowi administracji pomocy w działalności prasowo-informacyjnej.

2. Do zadań rzecznika prasowego ministra i wojewody należy również:

- 1) udzielanie — w granicach upoważnienia — odpowiedzi na krytykę i interwencję prasową oraz przygotowywanie projektów odpowiedzi, których udziela bezpośrednio sam organ administracji,
- 2) analizowanie publikacji prasowych o tematyce związanej z zakresem działania organu administracji oraz opracowywanie zbiorczych analiz publikacji krytycznych,
- 3) przedstawianie ważniejszych publikacji ministrom i wojewodom lub ich zastępcom,
- 4) opracowywanie publikacji przedstawiających stanowisko organu administracji w toczących się dyskusjach prasowych,
- 5) kontrola — z upoważnienia organu administracji — właściwego wykorzystania w pracy urzędu tego organu wniosków i skarg zawartych w publikacjach prasowych oraz informowanie prasy o stanowisku organu administracji wobec opinii, propozycji i postulatów przedstawionych w środkach masowego przekazywania.

§ 14. Rzecznik prasowy ministra i wojewody wykonuje zadania określone w § 12 i 13 przez:

- 1) przekazywanie prasie komunikatów o decyzjach, programach i ważniejszych działaniach organów administracji,
- 2) organizowanie oraz w miarę potrzeby prowadzenie konferencji prasowych,
- 3) prezentowanie w środkach masowego przekazywania i uzasadnianie działań organów administracji oraz inspirowanie odpowiednich publikacji na te tematy,
- 4) odbywanie z dziennikarzami rozmów informacyjnych i inspirowanych na tematy należące do zakresu działania organu administracji,
- 5) ułatwianie dziennikarzom kontaktów z członkami kierownictwa, a także z innymi specjalistami zatrudnionymi w urzędzie organu administracji oraz w podległych mu jednostkach organizacyjnych,
- 6) redagowanie — w zależności od potrzeb — biuletynów informacyjnych,
- 7) opracowywanie publikacji przeznaczonych dla prasy, przedstawiających politykę organu administracji, jego działalność oraz efekty.

§ 15. Rzecznik prasowy ministra i wojewody współpracuje z władzami i klubami Stowarzyszenia Dziennikarzy Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.

§ 16. Przepisy rozporządzenia dotyczące udzielania prasie informacji oraz reagowania na krytykę i interwencję prasową stosuje się odpowiednio do organizacji spółdzielczych w zakresie prowadzonej przez nie działalności społeczno-gospodarczej i do osób prowadzących działalność gospodarczą na własny rachunek, a także do związków zawodowych, organizacji samorządowych i innych organizacji społecznych w zakresie zleconych im zadań w sferze administracji państwowej oraz innej podobnej działalności publicznej.

§ 17. Rzecznicy prasowi Ministrów: Obrony Narodowej, Spraw Wewnętrznych oraz Spraw Zagranicznych prowadzą działalność prasowo-informacyjną na zasadach określonych przez tych ministrów.

§ 18. Przepisy rozporządzenia dotyczące:

- 1) ministra — stosuje się odpowiednio również do kierownika urzędu centralnego,
- 2) wojewody — stosuje się odpowiednio również do prezydenta miasta stołecznego Warszawy, Krakowa i Łodzi, a za zgodą właściwego wojewody — także do prezydenta innego miasta podzielonego na dzielnice.

§ 19. Przepisy rozporządzenia nie mają zastosowania do prasy zagranicznej. Tryb udostępniania informacji prasie zagranicznej regulują odrębne przepisy.

§ 20. Tracą moc:

- 1) uchwała nr 19 Rady Ministrów z dnia 17 lutego 1978 r. w sprawie dalszego usprawnienia informacji dla środków masowego przekazu (Monitor Polski Nr 5, poz. 21 i z 1983 r. Nr 26, poz. 141),
- 2) uchwała nr 87 Rady Ministrów z dnia 18 lipca 1983 r. w sprawie służby prasowej w administracji państwowej (Monitor Polski Nr 26, poz. 141), z wyjątkiem rozdziałów 4 i 5.

§ 21. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezes Rady Ministrów: gen. armii W. Jaruzelski